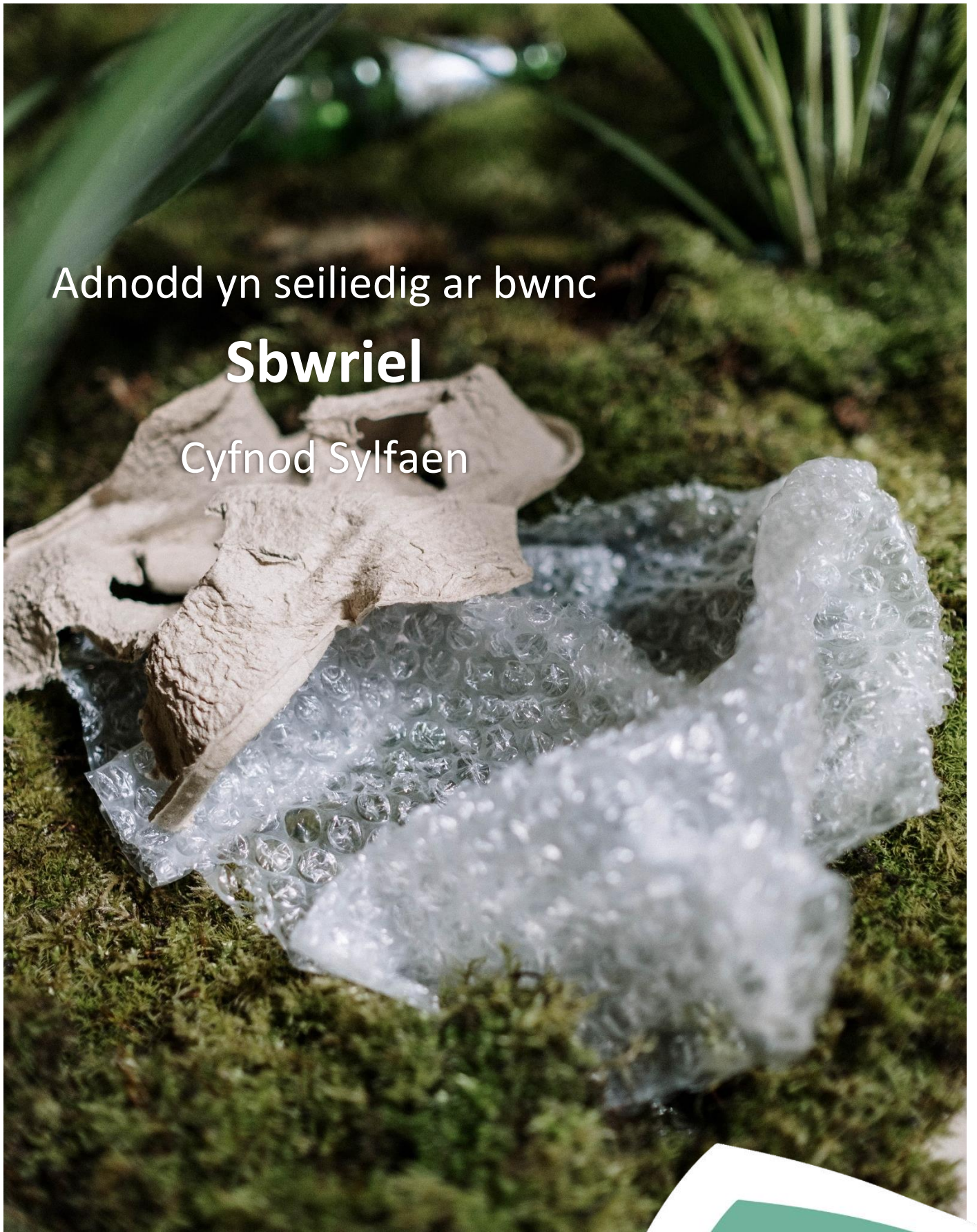

Adnodd yn seiliedig ar bwnc

Sbwriel

Cyfnod Sylfaen

cadwch keep
gymru'n wales
daclus tidy

Gwybodaeth gefndirol

Mae sbwriel yn rhywbeth y mae'r rhan fwyaf o blant yn ymwybodol ohono o oedran ifanc. Yn anffodus, mae ym mhob man o'u hamgylch, ond mae'n rhywbeth y gallant wneud gwahaniaeth iddo a theimlo wedi'u grymuso wrth wneud hynny. Yr hyn na fydd plant yn ei sylweddoli, efallai, yw na allwch weld yr holl sbwriel gyda'r llygad noeth. Pan fydd plastig yn pydru nid yw'n diflannu, dim ond mynd yn llai ac yn llai, a gall hyd yn oed gronynnau bach fod yn niweidiol i greadur bach iawn. Cânt eu bwyta gan anifeiliaid di-asgwrn-cefn ysglyfaethus gwyllt ar y tir ac yn y môr cyn cael eu pasio i lawr y gadwyn fwyd a chyrraedd y bwyd rydym yn ei fwyta, hyd yn oed. Mae angen i ni fod yn ymwybodol o'r niwed y gall micro blastigau ei wneud a chymryd camau i'w hatal rhag cyrraedd y gadwyn fwyd.

Safbwynt hinsawdd

Plastig yw un o'r llygryddion mwyaf hir ei barhad ar y Ddaear. Gall bara am 400 mlynedd neu fwy. Ac ar bob cam yn ei oes, hyd yn oed ymhell ar ôl iddo gael ei daflu, mae plastig yn creu allyriadau nwyon tŷ gwydr sy'n cyfrannu at gynhesu ein hinsawdd. Wrth iddo bydru yn yr amgylchedd, mae'n creu micro blastigau sy'n llygru'r

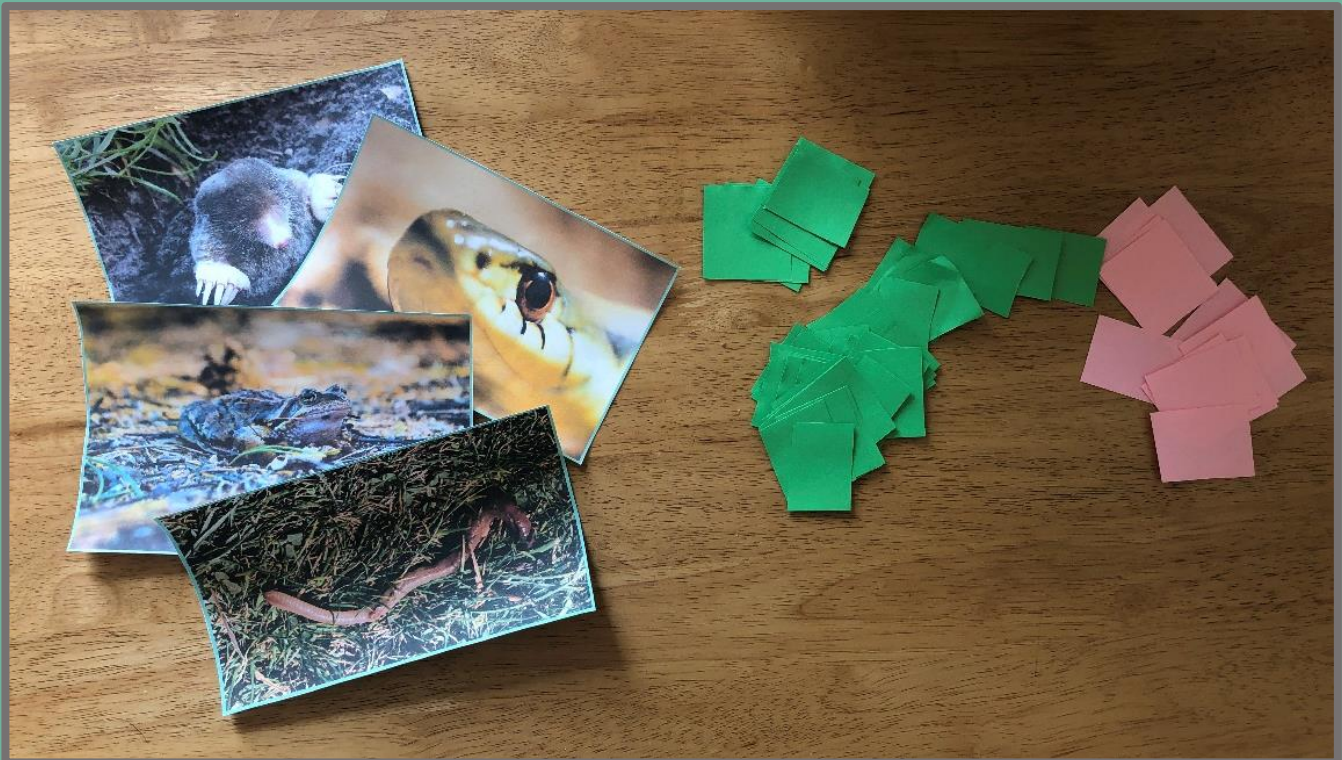
tir a'r môr. Mae'n bwysig ein bod yn lleihau ein defnydd o blastig, yn enwedig eitemau untro. Wrth i blant ddechrau sylweddoli beth sy'n digwydd i eitemau ar ôl i ni orffen gyda nhw, gyda lwc byddant yn edrych ar eu defnydd eu hunain o eitemau a sut maent yn cael gwared arnynt.

Cadwyn Fwyd Micro Blastig

Cyfnod Sylfaen

Mae micro blastigau i'w cael mewn cymaint o bethau a ddefnyddiwn ac erbyn hyn mae'r tir yn llawn ohonynt. Dengys y gweithgaredd hwn sut y gall y micro blastigau hyn deithio drwy'r eco system a'u cael mewn llawer o anifeiliaid.

Deunyddiau sydd eu hangen:

- Llun o fwydyn (pryf genwair)
- Cardiau beth mae mwydyn yn ei fwyta
- Papur gwyrdd a phinc wedi'i dorri yn ddarnau bach fel tocynnau, bydd angen llawer mwy o binc na gwyrdd arnoch. Mae'r gwyrdd yn cynrychioli deunyddiau naturiol a'r pinc yn cynrychioli sbwriel plastig (Caniatewch oddeutu 5 tocyn fesul plentyn)
- Stopwats

Cam 1

Dechreuwch drwy ddangos y llun o'r mwydyn (pryf genwair) ac eglurwch sut mae'n brif ailgylchwr natur, yn bwyta pa bynnag ddeunydd sy'n pydru y daw ar ei draws yn y tir cyn ei droi'n bridd. Fel rheol mae hyn yn cynnwys dail a phlanhigion marw ond os daw ar draws micro blastigau yn pydru yn y pridd, bydd yn bwyta'r rhain hefyd. Ar ôl i'r mwydyn eu bwyta, maent yn aros yn ei gorff.

Cam 2

Gwasgarwch y tocynnau o amgylch eich safle. Dywedwch wrth y plant eu bod yn mynd i fod yn fwydod a bod rhaid iddynt gasglu cymaint o docynnau ag y gallant mewn amser penodol (bydd hyn yn amrywio'n ôl maint y safle, nifer y plant a nifer y tocynnau).

Cam 3

Ar ôl iddynt orffen casglu, bydd angen iddynt eistedd mewn cylch ac edrych ar y tocynnau a'u cyfrif, efallai, yn dibynnu ar allu. Bydd gan y rhan fwyaf gymysgedd o liwiau. Gallant roi'r tocynnau hyn o'u blaen.

Cam 4

Yr athro yw'r twrch daear sy'n bwyta llawer o fwydod pob dydd (mae tyrchod daear yn bwyta pwysau eu corff mewn mwydod pob dydd).

Mae gan dyrchod daear synnwyr arogl da a wisgers sensitif iawn felly gallant synhwyro mwydod yn sleifio o gwmpas.

Gofynnwch i'r plant eistedd yn llonydd iawn. Bydd yr athro sy'n dwrch daear yn gwyllo a bob tro y bydd mwydyn yn symud, byddant yn llowcio'r mwydod drwy fwyta'r tocynnau a dweud 'blasus iawn'. Pan fydd oddeutu hanner aelodau'r grŵp wedi cael eu bwyta, gallwch ddatgan bod gweddill y mwydod yn ddiogel ac y byddant yn byw i weld diwrnod arall.

Cam 5

Edrychwch ar y tocynnau mae'r twrch daear wedi'u casglu. A oes cymysgedd o liwiau? Atgoffwch y plant pe bai hyn yn digwydd go iawn, yna byddai'r pinc yn ddarnau o blastig sydd bellach y tu mewn i'r twrch daear.

Yna gallant drafod pam na ddylid gollwng plastig fel sbwriel ac y dylem geisio defnyddio llai ohono.

Cysylltiadau â'r Cwricwlwm

Maes Dysgu a Phrofiad - Y Dyniaethau

Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig:

Mae ein byd naturiol yn amrywiol a deinamig, wedi'i ddylanwadu gan brosesau a gweithredoedd dynol.

Mae cymdeithasau dynol yn gymhleth ac yn amrywiol, ac maent yn cael eu llywio gan weithredoedd a chredoau pobl.

Camau nesaf a syniadau eraill

- Ymchwilio i sut mae'r broses hon yn digwydd gydag anifeiliaid y môr a sut mae plastigau yn cyrraedd ein cadwyn fwyd.

Gwefannau Defnyddiol:

<https://www.kidsagainstplastic.co.uk/>

<https://www.natgeokids.com/uk/kids-club/cool-kids/general-kids-club/plastic-pollution/>

cadwch keep
gymru'n wales
daclus tidy

33-35 Heol yr Eglwys Gadeiriol, Caerdydd, CF11 9HB | 33-35 Cathedral Rd, Cardiff, CF11 9HB
029 2025 6767 keepwalestidy.cymru info@keepwalestidy.cymru

Mae Cadwch Gymru'n Daclus yn gwmni cyfyngedig drwy warant. Rhif Cofrestru'r Cwmni: 4011164 Rhif Cofrestru'r Elusen: 1082058 Rhif Cofrestru TAW: 850 3958 13
Keep Wales Tidy is a Company Limited by Guarantee. Company Registration Number: 4011164 Charity Registration Number: 1082058 VAT Registration Number: 850 3958 13

